

Sygn. akt I ACz 609/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2013r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2013r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **B. K.**

o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu

na skutek zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 21 maja 2013r., sygn. akt I Co 69/13

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt. III w ten sposób, że ustanowić dla wnioskodawczyni B. K. pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata, którego wyznaczy Okręgowa Rada Adwokacka w R..

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy zwolnił wnioskodawczynię B. K. w 8/10 części od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, natomiast w pozostałym zakresie jej wniosek oddalił jak też oddalił jej wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia wskazano, iż wniosek wnioskodawczyni o zwolnienie od kosztów sądowych zasługiwał na częściowe uwzględnienie, albowiem nie będzie ona w stanie w całości ponieść przewidywanych kosztów przyszłego procesu. Opłata od pozwu, który zamierza wnieść wnioskodawczyni wynosić będzie 4500 zł i jej uiszczenie w całości przekroczy możliwości finansowe wnioskodawczyni. Utrzymuj się ona z wynagrodzenia za pracę w wysokości 1275,89 zł netto i sama prowadzi gospodarstwo domowe.

Niemniej jednak, jako strona zamierzająca wnieść pozew o zapłatę, powinna liczyć się z obowiązkiem poniesienia choćby w części kosztów sądowych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznał, iż będzie w stanie ponieść część kosztów sądowych w wysokości 1/5 części bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie.

Odnosnie jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, Sąd Okręgowy wskazał, iż wnioskodawczyni będzie w stanie sama poradzić sobie w prowadzeniu niniejszego procesu, albowiem nie jest osobą nieporadną, nie ma trudności w samodzielnym formułowaniu żądań, wniosków procesowych i ich uzasadnianiem.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznał, iż nie ma potrzeby ustanowienia dla wnioskodawczynie pełnomocnika z urzędu.

Od powyższego postanowienia zażalenie wniosła wnioskodawczynie domagając się jego zmiany i zwolnienia jej od kosztów sądowych w całości oraz ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

Skarżąca podniosła, iż utrzymuje się tylko z wynagrodzenia za pracę. Na skutek intensywnych deszczy doszło do uszkodzenia jej nieruchomości tj. domu mieszkalnego i budynku gospodarskiego. (...) w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciło jej tylko niewielką część odszkodowania. Kwotę uzyskanego odszkodowania przeznaczyła na naprawę budynku, wynajęcie robotników.

Wniosek o zwolnienie napisał jej adwokat, gdyż ona sama nie zna się na przepisach. Strona przeciwna na pewno będzie reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, a ona sama nie poradzi sobie w tej sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenie wnioskodawczynie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zażalenia wnioskodawczynie, w którym domaga się zwolnienia w całości od kosztów sądowych wypada zauważyć, iż strona inicjująca postępowanie sądowe powinna liczyć się z obowiązkiem poniesienia określonych opłat sądowych, gdyż co do zasady sprawy sądowe prowadzone są na koszt stron (art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych t.j. Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 594).

W sytuacjach wyjątkowych, a w stosunku do osób fizycznych, taką sytuację wyjątkową opisuje art. 102 ust. 1 cytowanej ustawy, może się ona ubiegać o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy ustalając aktualną sytuację finansową wnioskodawczynie oparł się na danych zawartych przez nią w oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania oraz na danych wynikających z przedłożonych przez nią dokumentów.

Ocena Sądu Okręgowego, iż wnioskodawczynie jest w stanie ponieść 1/5 części kosztów sądowych związanych z przyszłym powództwem zasługuje na uwzględnienie i nie wymaga korekty ze strony Sądu odwoławczego.

Wnioskodawczynie posiada stały dochód z wynagrodzenia za pracę, nie ma nikogo na utrzymaniu. Miała zatem realne możliwości przygotowania się pod kątem finansowym do przyszłego procesu, tym bardziej, że od daty zawiadomienia o przyznaniu jej odszkodowania (k. 6 - pismo z dnia 7 grudnia 2010r.) upłynął znaczny okres czasu.

Tym samym, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji poprzez uwzględnienie jej wniosku i dlatego też zażalenie jej w tej części oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. (pkt. II sentencji).

Natomiast na uwzględnienie zasługuje zażalenie wnioskodawczynie co do odmowy przyznania jej pełnomocnika z urzędu.

Ustawową przesłanką ustanowienia adwokata lub radcy prawnego dla strony jest potrzeba udziału w sprawie takiego pełnomocnika (art. 117 § 5 k.p.c). Oceny, czy taka potrzeba zachodzi Sąd dokonuje biorąc pod uwagę zarówno przymioty osobiste strony, a szczególnie jej nieporadność w formułowaniu żądań i przedstawianiu okoliczności faktycznych sprawy, jak i charakter samej sprawy, jej ewentualne zawłości i konieczność prowadzenia wielowątkowego postępowania dowodowego oraz rozważenia skomplikowanych zagadnień prawnych.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie można podzielić oceny Sądu Okręgowego, że powyżej wymienione przesłanki nie występują.

Z akt sprawy wynika, iż wnioskodawczyni prawidłowo dotychczas redagowała pisma procesowe w sprawie, składała pisemne wnioski i środek zaskarżenia. Wg twierdzeń wnioskodawczyni pisma te sporządzał jej profesjonalny pełnomocnik w ramach pomocy prawnej na którą było ją stać tylko w takim zakresie.

Powództwo o zapłatę dalszej kwoty odszkodowania, które zamierza wytoczyć wnioskodawczyni, wiąże się często z przeprowadzeniem wielowątkowego postępowania dowodowego i aktywnym udziałem stron w procesie. Sprawy te dotyczą sfery majątkowej stron, przez co ich przebieg niejednokrotnie jest skomplikowany, wymagający wiedzy fachowej. Nie można także pominąć faktu, iż dotychczas podejmowane były przez wnioskodawczynię jedynie czynności dotyczące kwestii ubocznych i to przed wniesieniem pozwu, co wymagało ze strony wnioskodawczyni przedstawienia swojej sytuacji materialnej i zastosowania się do udzielonych jej ze strony Sądu pouczeń, których treść i tak nie była dla niej zrozumiała, o czym świadczy fakt wydania postanowienia z dnia 11 czerwca 2013r. (k. 22) o przywróceniu jej terminu do wniesienia niniejszego zażalenia.

Z tych też względów Sąd Apelacyjny uznał, że zachodzą uzasadnione podstawy, by wnioskodawczyni mogła korzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika na koszt Skarbu Państwa, co skutkowało koniecznością zmiany zaskarżonego postanowienia w pkt. III i orzeczeniem, jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.